

مروری بر عملکرد

شورای تازه تأسیس حقوق بشر

سازمان ملل متحد در سال ۲۰۰۶

گزارش از: علیرضا طاهری؛
مدیرعامل سازمان دفاع از
قربانیان خشونت

۱. گزارش اولین اجلاس شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد

به دنبال جایگزین شدن شورای تازه تأسیس حقوق بشر به جای کمیسیون سابق حقوق بشر، نخستین اجلاس شورای حقوق بشر از تاریخ ۱۹ تا ۳۰ ژوئن ۲۰۰۶ تشکیل شد. آنچه پیرامون این اجلاس، در یک جمع‌بندی کلی می‌توان گفت اینک:

۱. به رغم آنکه شورای حقوق بشر به منظور اقداماتی مؤثرتر برای توسعه حقوق بشر ایجاد شده، اما مباحثی که در اولین اجلاس شورا در خصوص تحقق این هدف مطرح گردید عمدتاً تکراری و فاقد برنامه منظم عملیاتی بود.

۲. هماهنگی‌های لازم در برنامه‌های شورا رعایت نشده بود به گونه‌ای که یک سردرگمی و بی‌نظمی در برنامه‌های اجلاس و در میان شرکت‌کنندگان به وضوح به چشم می‌خورد.

۳. در نخستین اجلاس شورا مشخص گردید که در آینده، سازمان‌های

غیردولتی می‌توانند با فعالیت و چانه‌زنی خود به اهرم‌های پرقدرتی برای فشار بر دولت‌ها به‌منظور جلب کمک، وضع قوانین جدید، جلوگیری از نقض حقوق بشر و ارائه پیشنهادها تبدیل شوند.

۲. گزارش دومین اجلاس شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد

دومین اجلاس شورا، روز دوشنبه ۱۸ سپتامبر ۲۰۰۶ مقارن با ۲۷ شهریور ماه در شرایطی آغاز شد که همگان منتظر اصلاح کاستی‌های موجود در نخستین اجلاس شورا بودند؛ کاستی‌هایی که عمدتاً به دلیل مشکلات ناشی از تبدیل کمیسیون به شورا، دامنگیر تمامی فعالیت‌های جدید شده بود، با این حال در این اجلاس نیز به دلیل ضعف مدیریتی، باز هم شاهد کاستی‌هایی در طول برگزاری جلسات بودیم.

جلسه با سخنرانی دبیرکل سازمان ملل و کمیسر عالی حقوق بشر آغاز شد. هر دو سخنران از شورا خواستند تا به مسائل مهم جهانی حقوق بشر از جمله وضعیت کشورهایی که از نقض حقوق بشر به‌صورت گسترده و فاحش رنج می‌برند، رسیدگی کند. دبیرکل به جلسات ویژه شورا اشاره کرد و موضوع حقوق بشر در خاورمیانه را از مسائل اصلی و نگران‌کننده برشمرد و علاوه بر این به وضعیت رو به وخامت دارفور توجه ویژه‌ای نشان داد.

کمیسر عالی نیز از دارفور به‌عنوان «یادمان غم‌انگیز... شکست حمایت از بشریت» یاد کرد. وی در جایی دیگر از سخنان خود گفت: ما باید به کاستی‌های موجود در مورد رعایت حقوق بشر توجه ویژه نشان دهیم. همچنین ضمن توجه به موقعیت برخی کشورها از جمله وضعیت عراق، سریلانکا و نپال اظهار داشت: آیا شورا می‌تواند انتظاراتی را که از آن می‌رود با چالش‌های موجود برآورده سازد یا نه؟ به هر حال شورا باید بتواند قابلیت‌های خود را نشان دهد و شاهد نتایج روشنی در آینده باشد.

پس از سخنرانی دبیرکل و کمیسر عالی، طبق برنامه از پیش تعیین‌شده،

گزارشگران موضوعی و کشوری، گزارش فعالیت‌های خود را به ترتیب ذیل به شورا ارائه نمودند:

۳. بخش گزارش‌های موضوعی

۳-۱. گزارش‌های مربوط به حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

۱. گزارش پل هانت، گزارشگر ویژه در مورد حق برخورداری از بالاترین استانداردهای سلامت روح و جسم؛

۲. گزارش اوکی شوکو ایینو، گزارشگر ویژه در مورد آثار زیانبار انباشت مواد خطرناک، سمی و زباله‌ها؛

۳. گزارش میلتون کوتاری، گزارشگر ویژه حق برخورداری از مسکن مناسب، در مورد حق بهره‌مندی از شرایط زندگی استاندارد و همچنین گزارش سفر به ایران و کامبوج و گزارش شفاهی مأموریت به استرالیا، لبنان و اسرائیل؛

۴. گزارش ژان زیگلر، گزارشگر ویژه حق غذا، که علاوه بر گزارش موضوعی خود، گزارش سفر به گواتمالا و هند را نیز ارائه داد.

۳-۲. گزارش‌های مربوط به تبعیض علیه اقلیت‌ها و مردمان بومی

۱. دودو دین، گزارشگر ویژه اشکال معاصر تبعیض نژادی، نژادپرستی و بیگانه‌هراسی، گزارش موضوعی خود و همچنین گزارش سفر به ژاپن، برزیل و سوئیس را قرائت نمود. همچنین گزارش این گزارشگر پیرامون موقعیت مسلمانان و اعراب در نقاط مختلف جهان ارائه شد. وی سپس گزارش سفر به روسیه را هم به‌طور شفاهی ارائه داد؛

۲. گروه کاری کارشناسان مردم آفریقایی‌تبار، گزارش موضوعی خود و گزارش سفر به بلژیک را ارائه داد؛

۳. جورج بوستامانت، گزارشگر ویژه حقوق بشر مهاجران، گزارش خود و گزارش سفر به بورکینافاسو را ارائه داد؛

۴. والتر کالین، نماینده دبیرکل در امور حقوق افرادی که درون کشور خود بی‌خانمان شده‌اند، گزارش خود در مورد چارچوب مسئولیت‌های ملی را ارائه داد. وی همچنین گزارش سفر به نپال، کرواسی، بوسنی و هرزده‌گوین، صربستان و مونته‌نگرو، سودان و گرجستان را قرائت نمود. علاوه بر این گزارش وی از سفر به ترکیه و ساحل عاج نیز به‌طور شفاهی ارائه شد؛

۵. گی مک داگال، کارشناس مستقل امور اقلیت‌ها علاوه بر گزارش خود، گزارش سفر به مجارستان را نیز به‌طور شفاهی ارائه داد؛

۶. رادولف استاونهاگن، گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر و آزادی‌های اساسی مردمان بومی، گزارشی پیرامون تحلیل موقعیت کشورهای و فعالیت‌های مشابه ارائه و گزارش سفر به افریقای جنوبی و نیوزلند و همچنین گزارش پیرامون بهترین روش‌های عملی برای به‌کار بستن توصیه‌های مطروحه و گزارش سفر به اکوادور را نیز قرائت کرد؛

۷. یاکین ارتورک، گزارشگر ویژه خشونت علیه زنان، گزارش موضوعی خود و همچنین گزارش سفر به فدراسیون روسیه، ایران، مکزیک و افغانستان و گزارش شفاهی سفر به ترکیه، سودان و هلند را ارائه نمود؛

۸. سیگما هوداف، گزارشگر ویژه قاچاق انسان به‌ویژه زنان و کودکان، گزارش موضوعی خود و همچنین گزارش سفر به بوسنی و هرزده‌گوین و لبنان را ارائه داد.

۳-۳. گزارش‌های مربوط به حقوق مدنی و سیاسی

۱. فیلیپ آلتون، گزارشگر ویژه بازداشت‌های خودسرانه، ضمن ارائه گزارش موضوعی خود، گزارش سفر به نیجریه، سریلانکا و نیز گزارش شفاهی را پیرامون مأموریت به گواتمالا، لبنان و اسرائیل نیز ارائه داد. گفتنی است اجماع به‌دست آمده در نخستین تصمیم اجرایی شورا پیرامون بیانیه فیلیپ آلتون بسیار روشن و امیدوارکننده بود. وی اظهار داشت: در کشورهای همچون

سریلانکا، اندونزی، مالزی و دیگر کشورهای از این دست نه تنها با تأسیس کمیساریای عالی پناهندگان مخالفت نشده بلکه از فعالیت‌های دولت سریلانکا برای تقویت حمایت از حقوق بشر در آن کشور تقدیر به عمل آمد. برپایی چنین دفاتری برای برقراری صلح لازم بوده و می‌تواند اولین تصمیم اجرایی شورا به حساب آید.

پاسخ نیجریه به بیانیه آلتون در مورد اجرای حکم سنگسار در مورد افراد همجنس‌گرا یکی از نکات قابل تأمل بود، البته سکوت دیگر کشورها در قبال این برخورد تفاوت چندانی با واکنش نیجریه نداشت. آلتون اعمالی نظیر سنگسار را به گروه‌های بنیادگرا نسبت داد. نماینده دولت نیجریه نیز چنین پاسخ داد که حکم اعدام با سنگسار تحت قوانین شرع برای اعمال غیرطبیعی جنسی نباید در گزارش سریلانکا منظور گردد. همچنین در مهلت قانونی مقرر هیچ اعدامی صورت نگرفته و اجرای چنین احکام قانونی در مورد همجنس‌گرایان دارای مبانی حقوقی است و برخی مجازات‌هایی که ممکن است در نظر بعضی‌ها نامناسب و اهانت‌آمیز تلقی شود، چه بسا در نظر برخی دیگر مناسب و عادلانه تلقی گردد؛

۲. گروه کاری ناپدیدشدگی‌های اجباری^۱ گزارش خود، همچنین گزارش سفر به کلمبیا را ارائه نمود؛

۳. مانفرد نواک، گزارشگر ویژه شکنجه و دیگر مجازات‌ها و رفتارهای غیرانسانی، گزارش خود و همچنین گزارش سفر به گرجستان، مغولستان، نپال و چین و گزارش شفاهی پیرامون مأموریت را به اردن ارائه نمود؛

۴. گزارشی مشترک پیرامون وضعیت بازداشت‌ها در خلیج گوانتانامو ارائه شد که کارشناسان ذیل در تهیه این گزارش مشترک شرکت داشتند: گروه کاری

بازداشت‌های خودسرانه، لی آندرو ژوسپوئی (گزارشگر ویژه استقلال قضات و وکلا)، مانفرد نواک (گزارشگر ویژه شکنجه و دیگر مجازات‌ها و رفتارهای غیرانسانی)، اسماء جهانگیر (گزارشگر ویژه آزادی مذهب و عقیده) و پل هانت (گزارشگر ویژه حق افراد در برخورداری از بالاترین استانداردهای قابل دسترسی در زمینه سلامت جسمی و روانی).

به‌طورکلی بررسی مسائل خلیج گوانتانامو زمان زیادی از دومین اجلاس شورای حقوق بشر را به خود اختصاص داد و به‌خصوص گزارش ۶۰ صفحه‌ای ارائه شده در این زمینه از سوی دولت ایالات متحده امریکا در مارس ۲۰۰۶ مورد بحث و بررسی اجلاس قرار گرفت. محصول آن گزارش ۶۰ صفحه‌ای آن بود که امریکا اعلام می‌داشت: «ما علاقه‌مند هستیم گوانتانامو را ببندیم... اما قطعاً تحت شرایطی گوانتانامو را می‌بندیم که بتوانیم از خود و هم‌بیماتانمان در برابر تهدیدهای زندانیان خطرناک در این مکان حفاظت کنیم. ما به‌دنبال آن هستیم که با زندانیان منتقل شده به این زندان و یا زندانیان آزادشده از این مکان به‌صورت انسانی برخورد شود». این موضع‌گیری امریکا به‌طرز زیرکانه‌ای با واکنش‌های «گزارشگران ویژه» زیر سؤال رفت و به‌خصوص به طرح این سؤال دامن زد که چگونه می‌توان پذیرفت دولتی برخی وضعیت‌ها را برای خود نخواهد، ولی خواستار اجرای همان وضعیت برای کشورهای دیگر باشد؛

۵. گروه کاری بازداشت‌های خودسرانه نیز گزارش موضوعی خود و گزارش مأموریت به کانادا و افریقای شمالی را ارائه نمود؛

۶. اسماء جهانگیر، گزارشگر ویژه آزادی مذهب و عقیده، گزارش موضوعی خود و گزارش سفر به نیجریه، سریلانکا و فرانسه را ارائه داد. از جمله ایشان در بیانیه خود، پیرامون سخنان اخیر پاپ بندیکت شانزدهم که با واکنش منفی بسیاری از کشورهای اسلامی و همچنین سازمان کنفرانس اسلامی مواجه شده بود، اشاره کرد؛

۷. آمبی لیگابو، گزارشگر ویژه حق آزادی بیان و اندیشه نیز گزارش موضوعی خود را ارائه نمود؛

۸. هینا جیلانی، نماینده ویژه دبیرکل در مورد مدافعان حقوق بشر، گزارش خود و گزارش مأموریت به نیجریه، اسرائیل و اراضی اشغالی عرب و همچنین مقدماتی پیرامون مأموریت به برزیل را ارائه داد. وی متنی پیرامون توسعه در محدوده مدافعان حقوق بشر نیز قرائت نمود.

۴-۳. سایر گزارش‌ها

۱. جان میگول پتیت، گزارشگر ویژه فروش کودکان، فحشا و مسائل جنسی غیراخلاقی کودکان، گزارش خود و گزارش مأموریت به آلبانی را ارائه نمود؛

۲. رودی محمد ریزکی، کارشناس مستقل حقوق بشر و همبستگی بین‌المللی نیز گزارش خود را ارائه داد؛

۳. رادیکا کوماراسوامی، نماینده ویژه دبیرکل در مورد کودکان و مخاصمات مسلحانه، گزارش خود را قرائت نمود؛

۴. مارتین شانین، گزارشگر ویژه حمایت و ارتقای حقوق بشر و آزادی‌های اساسی در حین مقابله با تروریسم، گزارش خود و همچنین گزارشی مقدماتی پیرامون مأموریت به ترکیه ارائه داد.

۴. گزارش‌های ویژه کشورها

۱. آدریان سورین، گزارشگر ویژه در مورد وضعیت حقوق بشر در بلاروس؛

۲. گانیم آلتاجار، کارشناس مستقل در مورد وضعیت حقوق بشر در سومالی؛

۳. کریستین چانت، نماینده کمیسر عالی حقوق بشر در مورد وضعیت حقوق بشر در کوبا؛

۴. جان دوگارد، گزارشگر ویژه در مورد وضعیت حقوق بشر در اراضی

اشغالی بعد از ۱۹۶۷؛

۵. یاش قانی، نماینده ویژه کمیسر حقوق بشر در کامبوج؛

۶. لوییس جوینت، کارشناس مستقل در مورد وضعیت حقوق بشر در

هایتی؛

۷. ویتیت مونتاربورن، گزارشگر ویژه در مورد وضعیت حقوق بشر در

کره شمالی؛

۸. آلیچ اوکالا، متخصص مستقل در مورد حقوق بشر در بروندی؛

۹. تیتینگا فردریک پاکر، کارشناس مستقل در مورد وضعیت حقوق بشر

در کنگو؛

۱۰. بانولو سرجیو پین هیرو، گزارشگر ویژه در مورد حقوق بشر در

میانمار؛

۱۱. سیما ثمر، گزارشگر ویژه در مورد وضعیت حقوق بشر در سودان؛

۱۲. شارلوت ابکا، کارشناس ویژه در سرویس مشاوره‌ای و همکاری‌های

تکنیکی در لیبیا؛

۱۳. گزارش‌ها، مطالعات و دیگر مدارک تهیه شده توسط منشی، کمیسر

عالی حقوق بشر، دفتر کمیسر عالی حقوق بشر و دبیرکل نیز در طول اجلاس

بررسی گردید.

علاوه بر اینها جلساتی به منظور بررسی وضعیت نقض حقوق بشر در

کشورهای خاص در پشت درهای بسته برگزار شد. جلساتی نیز به منظور

پیگیری جلسات گذشته پیرامون مسائل لبنان و اراضی اشغالی فلسطین برگزار

گردید.

۵. بررسی‌های دوره‌ای جهانی

گروه کاری بررسی‌های دوره‌ای جهانی نیز گزارش پیشرفت کار خود را به

شورا ارائه داد و پیرامون آن نمایندگان بعضی از کشورها و گروه‌های منطقه‌ای

به اظهار نظر پرداختند. گزارش «پیشرفت گروه کاری بررسی‌های دوره‌ای جهانی سؤالات زیادی را برانگیخت». از جمله اینکه نقش جامعه مدنی در مکانیسم جدید چه خواهد بود؟ از این پس بررسی‌های دوره‌ای جهانی چگونه صورت خواهد گرفت؟ چگونه به حقوق بشر احترام گذاشته می‌شود و اهداف تعریف‌شده در حقوق بشر چگونه حاصل می‌شوند؟

چین، روسیه و بلوک‌های منطقه‌ای مانند گروه آفریقایی و سازمان کنفرانس اسلامی نیز خواستار این شدند که بررسی‌های دوره‌ای جهانی به یک مکانیسم بررسی مشارکتی تبدیل شود. به عبارت دیگر «بررسی» ابتدا براساس گزارش ارائه‌شده توسط دولت بررسی‌شونده به اعضای شورا صورت گرفته و سپس از طریق گفت‌وگوهای تعاملی میان شورا و دولت مربوطه دنبال شود.

از سوی دیگر، کشورهای غربی و NGOها قویاً خواستار حضور نهادهای جامعه مدنی در انجام بررسی‌های دوره‌ای جهانی گردیدند. همچنین ایجاد سازوکاری مکمل برای انجام بررسی‌های دوره‌ای جهانی به جای شورا پیشنهاد شد. این سازوکار مکمل باید یک گروه کاری دائمی متشکل از کارشناسان مستقل باشد که از لحاظ جغرافیایی نیز نماینده اکثر سیستم‌های حقوقی تلقی شود.

کشورهای عضو اتحادیه اروپا معتقد بودند علاوه بر اطلاعات اولیه‌ای که کشورها تهیه می‌کنند، کمیساریای عالی حقوق بشر نیز باید با همکاری شرکای خود یک گزارش در مورد سابقه وضعیت حقوق بشر در کشورهای بررسی‌شونده تهیه کند. بهتر است این سند سوابق، به صورت پرسش‌نامه‌ای طراحی شود که در طول روند بررسی مورد استفاده قرار گیرد و تمام جزئیات را نمایان سازد. البته سؤالاتی پرسشنامه باید به کشورهای مورد بررسی فرستاده شود تا بتوانند در فرصتی مناسب به آنها پاسخ دهند.

هدف غایی آن است که بررسی‌های دوره‌ای جهانی به ابزاری کارآمد و

در عین حال ساده برای بحث و گفت‌وگوی تعاملی تبدیل شود. این بررسی‌ها باید صادقانه و مستقیم باشد و نقایص موجود را به هر کشور گوشزد کند تا آن کشور بتواند کاستی‌ها را برطرف سازد.

سوئیس، اتحادیه اروپا و شماری از NGOها بر این اعتقاد بودند که بررسی‌های دوره‌ای جهانی باید به تهیه توصیه‌نامه‌هایی در زمینه مساعدت‌های تکنیکی و ظرفیت‌ساز منجر شود و در برخی موارد مهم‌تر، پیگیری‌ها باید به تعیین یک گزارشگر کشوری، ایجاد یک کمیسیون تحقیق و یا حتی به اتخاذ یک قطعنامه ویژه کشوری منتهی شود.

نماینده سازمان دفاع از قربانیان خشونت از ایران در این نشست، اظهار داشت: بررسی‌های دوره‌ای جهانی باید به نحو گسترده‌ای به پیگیری و اتخاذ تصمیمات کاربردی تمرکز کند و بررسی‌های بعدی باید براساس توصیه‌نامه‌های تهیه‌شده در بررسی نخست بوده و بر آن اساس پیشرفت‌های آینده را ارزیابی نماید.

در این صورت است که همکاری خالصانه کشورها با حضور گسترده جامعه مدنی به موفقیت در بررسی‌های دوره‌ای منجر می‌گردد. توجه به نقش جامعه مدنی در روند پیگیری بررسی‌های دوره‌ای جهانی به‌عنوان نکته‌ای اساسی مورد تأکید است، زیرا مؤسسات حقوق بشری بهترین بازیگران این عرصه هستند.

نماینده دیده‌بان حقوق بشر اظهار داشت: قطعنامه در مورد کشورها باید فقط تحت شرایطی صادر شود که توصیه‌های لازم در بررسی ابتدایی به دولت ابلاغ شده، لیکن دولت مذکور از به کار بستن آنها سر باز زده باشد یا اقدامات مناسبی جهت تصحیح کاستی‌ها و نگرانی‌های موجود در مورد حقوق بشر را به انجام نرسانده باشد.

در این میان لوئیس آربور، کمیسر عالی حقوق بشر طی نشست خود با

سازمان‌های غیردولتی در این زمینه گفت: «اگر جوامع بین‌المللی در فرهنگ دفاع از حقوق بشر تغییراتی ایجاد نکنند، حتی تلاش‌های مؤسساتی که بر روی کاغذ به نظر کامل می‌رسند نیز به موفقیت نخواهد رسید. سیاست و تعهدات جامعه بین‌المللی برای ایجاد تغییر، در ساختار و روش‌های کاری شورای جدید بسیار مهم خواهد بود.»

در نهایت پس از گفت‌وگوهای صورت‌گرفته پیرامون این موضوع، شرکت‌کنندگان ضمن احترام به نتیجه بررسی‌های دوره‌ای جهانی، از این عقیده و دیدگاه حمایت کردند که بررسی‌ها باید با رویکردی مثبت‌اندیش و سازنده صورت پذیرد تا از برخورد و درگیری جلوگیری شده و به نیازهای ظرفیت‌ساز توجه شود.

۱-۵. پیشنهادهای کشورها در مورد روند بهبود بررسی‌های دوره‌ای جهانی

بررسی‌های دوره‌ای جهانی باید در گفت‌وگوی تعاملی فشرده صورت گیرد و هر ساله ۳۰ تا ۴۰ کشور و هر کشور هر سه تا پنج سال یکبار بررسی شوند. وزارت امور خارجه سوئیس ۵ سال را مبنای سیکل متوسط گزارش‌گیری خواند و آن را واقع‌بینانه تلقی نمود.

الجزایر اظهار می‌داشت که زمان اختصاص داده شده به بررسی وضعیت هر کشور باید با توجه به شرایط آن کشور متفاوت باشد و در بهترین حالت ممکن باید یک نیم روز به هر کشور اختصاص داده شود. به نظر آن کشور زمان اختصاص داده شده به سودان نمی‌تواند با زمان اختصاص داده شده به موناکو یکسان باشد.

به نظر برخی از کشورهای دیگر، بررسی‌ها باید در ۲ جلسه صورت گیرد تا در جلسه اول ابتدا وضعیت کشورها مطرح شود و در جلسه دوم به سؤالات و ابهامات موجود پاسخ داده شود.

در نخستین مشورت‌ها و بیانیه‌هایی که از سوی کشورهای NGOها مطرح

شد. دو نکته اساسی قابل توجه بود. از یک سو تعدادی از کشورها، بررسی‌های دوره‌ای جهانی را به شکل مکانیسمی می‌دیدند که باید جوامع مدنی را به طرز گسترده‌ای در خود راه دهد، از سوی دیگر شماری از کشورها، بررسی‌های دوره‌ای جهانی را مکانیسمی کاملاً میان‌دولتی می‌خواندند.

شایان ذکر است که قطعنامه ۶۰/۲۵۱ به‌طور واضح نقش جامعه مدنی در مکانیسم بررسی‌های دوره‌ای جهانی را مشخص نکرده است. در این قطعنامه تنها آمده است که بررسی‌های دوره‌ای جهانی باید بر پایه «اطلاعات موثق و عینی» بوده و براساس «گفت‌وگوهای تعاملی با شرکت کشورهای مورد بحث» صورت گیرد.

کشورهایی همچون چین، بوتان و بلوک‌های منطقه‌ای همچون گروه آفریقا و سازمان کنفرانس اسلامی خواستار آن شدند که بررسی‌های دوره‌ای، مکانیسمی میان‌دولتی با حضور بسیار محدود جامعه مدنی باشد. پایه این نظر آن است که «هیچ منبع اطلاعاتی دیگری به‌غیر از خود کشور مورد بررسی نمی‌تواند برای ارزیابی موقعیت آن کشور موثق باشد».

نماینده دائمی چین گفت: NGOهایی که مقام مشورتی دارند نیز در صورتی می‌توانند در این جریان سهم باشند که اطلاعات تهیه شده از سوی آنان موثق و عینی باشد.

به همین ترتیب سفیر فیلیپین نیز به اهمیت اطمینان حاصل کردن از کیفیت اطلاعات و گزارش‌های مورد استفاده در بررسی‌های دوره‌ای جهانی اشاره کرد و اظهار داشت که «اطلاعات باید از منابعی موثق، معتبر و عینی تهیه شوند و کشورهای تحت بررسی باید گزارش‌های خود را برای بررسی بیشتر تسلیم کنند».

اتریش از جانب اتحادیه اروپا اعلام کرد، حضور همه‌جانبه جامعه مدنی در مکانیسم بررسی‌های دوره‌ای برای «جلوگیری از بررسی‌های متعصبانه و

اطمینان حاصل کردن از وجود اطلاعات موثق و عینی لازم است.»

در ادامه نماینده وزارت امور خارجه سوئیس اظهار داشت: برای داشتن بررسی‌های عینی و موثق نباید صرفاً کشورها اطلاعات را تهیه کنند و استفاده از منابع دیگر برای تهیه اطلاعات ضروری است. در زمینه حقوق بشر چنین منابعی را می‌توان از طریق NGOها، مؤسسات ملی حقوق بشر، گزارش‌ها و مدارک تهیه‌شده از سوی سازمان‌های وابسته به سازمان ملل، گروه‌های کاری و گزارش‌های مرتبط، دفتر کمیساریای عالی حقوق بشر و آژانس‌های مرتبط با سازمان ملل متحد به دست آورد.

شورای حقوق بشر دومین جلسه خود را تا ۲۷ نوامبر ۲۰۰۶ تعطیل نمود تا بتواند پس از بررسی همه پیشنهادهایی که زمان کافی برای بحث بر روی آنها نبود بر حسب اولویت و فراهم آوردن زمان مناسب، دوباره آغاز به کار نماید.

به‌طور کلی در پایان سه هفته فعالیت اجلاس دوم شورای حقوق بشر همه شرکت‌کنندگان بر دو موضوع متفق‌القول بودند: نخست ضرورت سیاسی نشدن شورا، و دوم اینکه شورا قطب‌گرا نباشد، بلکه تلاش جدی و اساسی خود را همانا «حمایت واقعی و همه‌جانبه از حقوق بشر» قرار دهد و همگی اعضا در همین راستا تلاش نمایند.

۶. گزارش اجلاس سوم شورای حقوق بشر در سال ۲۰۰۶

مطابق جزء (e) بند ۵ قطعنامه ۶۰/۲۵۱ شورا باید «بررسی‌های دوره‌ای جهانی» را براساس اطلاعات موثق و بی‌طرف و علمی مطابق تعهدات حقوق بشری اعضا، در دستور کار خود قرار دهد.

این بررسی‌ها، باید در چارچوب همکاری و براساس گفت‌وگوهای بین اعضا، با دخالت کامل کشور مورد بررسی و با هدف توانمندسازی آن کشور صورت پذیرد. چنین شیوه‌ای باید به‌صورت جامع بوده و موازی و تکرار کار

نهادهای معاهده‌ای^۱ نباشد. شورا باید پس از اولین اجلاس در طول سال اول، روش و زمان لازم را برای مکانیسم بررسی دوره‌ای جهانی تدوین نماید.

در اجلاس سوم شورا پیش‌نویس سه قطعنامه مورد بررسی قرار گرفت و ۷ تصمیم اتخاذ گردید که اهم آنها عبارتند از:

۱. بررسی دستورکارهای شورا شامل: دسترسی به آب، فقر شدید، حقوق بشر در بلندی‌های اشغالی جولان مربوط به سوریه، ناسازگاری بین دموکراسی و تبعیض نژادی، دسترسی به دارو و وسایل پزشکی، حق بهداشت برای همه، سیاست‌های اصلاحات اقتصادی و موضوع بدهی‌های خارجی؛

۲. در مورد کارکرد گروه کاری بین دول عضو شورا، رأی‌گیری به عمل آمد که ۳۰ موافق، ۱۵ مخالف و ۲ عضو دیگر غایب بودند؛

۳. در رابطه با استقلال قضایی، شورا به این نتیجه رسید که از گزارشگر استقلال قضات و وکلا بخواهد مسئولیت بررسی تمام برنامه‌ها را بپذیرد؛

رسیدگی به تمامی پیش‌نویس پیشنهادها به‌علت کمبود وقت به جلسه دیگری (تا قبل از جلسه سوم) موکول شد؛

نماینده پاکستان به نمایندگی از سازمان کنفرانس اسلامی^۲ گفت: پاکستان امیدوار است گروه کاری با تعهد به بند ۶ قطعنامه ۶۰/۲۵۱ مجمع عمومی بتواند به بهبود و پیشرفت محتوایی مندرجات‌های روش‌های ویژه، پیشنهادات و راه‌های اعلام شکایات قدم بردارد.

رسیدگی به ۵ متن مربوط به مسئله شهرک‌های اسرائیلی در فلسطین اشغالی شامل:

بیت‌المقدس شرقی و بلندی‌های اشغالی جولان مربوط به سوریه؛
حقوق بشر و منع حق ملیت داشتن به شکل غیرقانونی؛

1. Treaty Bodies

2. Organization of Islamic Conference

افرادی که حقوق و آزادی آنها به دلیل عملیات ضدتروریسم پایمال شده است.

قطعنامه شورا در رابطه با اشغال بیت‌المقدس شرقی و بلندی‌های اشغالی جولان مربوط به سوریه با ۴۵ رأی موافق، ۱ رأی مخالف و ۱ رأی غایب تصویب و از اسرائیل خواست تا با اصلاح قوانین خود در رابطه با اسکان ساکنین اسرائیلی در مناطق ذکر شده، از سکنی گزیدن ساکنان جدید جلوگیری کند.

شورا از تمام کشورها خواست که تمام قوانین ضدتروریسم خود را، با قوانین بین‌المللی حقوق بشر و حقوق مهاجرین و پناهندگان منطبق نمایند.

همچنین دفتر کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل از دستاوردهای کمیسر عالی در افغانستان قدردانی کرد و خواست تا فعالیت‌های بیشتری درباره حقوق زنان انجام شود. در همین راستا شورا از پیشرفت‌های چشمگیری در زمینه حقوق بشر و بازگشت دموکراسی و قانون در نیپال قدردانی کرد و خواستار انجام فعالیت‌های بیشتری در زمینه کمک به قربانیان نقض حقوق بشر شد.

در جلسه صبح ۲۸ نوامبر، شورا طرح اجرای سازوکارهای بین‌المللی در زمینه حقوق بشر را در دستورکار خود قرار داد.^۱ پاکستان (به نمایندگی از سازمان کنفرانس اسلامی) بحرین، الجزایر (به نمایندگی از گروه افریقایی) و اندونزی در این زمینه گفت‌وگو کردند.

در جلسه بعدازظهر همان روز شورا با اشاره به بدتر شدن اوضاع حقوق بشر در دارفور، از تمامی جناح‌ها خواست تا فوراً به نقض حقوق بشر و نقض قوانین بین‌المللی خاتمه دهند. نمایندگان همچنین از شورا خواستند تا به

وضعیت گروه‌های آسیب‌پذیر مثل زنان، کودکان و پناهندگان توجه مخصوص شود.

در ادامه این جلسه، شورا با ۲۵ رأی موافق، ۱۱ رأی مخالف و ۱۰ رأی غایب از کلیه طرف‌ها خواست تا قطعنامه صلح (بین فلسطین و اسرائیل) را امضا کنند. همچنین یک طرح ابلاغی مبنی بر تعیین وظایف دولت سودان در قبال محافظت افسراد در برابر خشونت، و همچنین اهمیت پایان دادن مجازات‌های شدید با ۲۲ رأی مخالف، ۲۰ رأی موافق و ۴ رأی غایب، رد شد. در جلسه ۲۹ نوامبر بیانیه کوفی عنان توسط خانم لونیز آربور کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد قرائت شد که در آن از شورا خواسته شده بود تا ضمن رسیدگی به مسئله خاورمیانه (درگیری اعراب - اسرائیل)، تمام توجه خود را فقط به خاورمیانه اختصاص ندهد. در ادامه عنان از کشورهای عضو خواست تا خود را به دو گروه شمال و جنوب (توسعه‌یافته و درحال توسعه) تقسیم نکنند و با شهادت حتی از کشورهای همسایه خود در صورت مشاهده تخلف انتقاد کنند تا حق کسانی که از سازمان ملل انتظار دارند پایمال نشود.

همچنین عنان از شورا خواست تا در کنار جهانی کردن حقوق بشر به مسائل خاص حقوق بشر توجه ویژه‌ای مبذول گردد.

همچنین گزارش خانم لویی آربور، در زمینه مأموریت‌هایش در طی اجلاس دوم شورا در هائیتی، فلسطین اشغالی، اسرائیل، آلمان و کانادا قرائت شد. ایشان وضعیت حقوق بشر را در تمامی زمینه‌ها در هائیتی ضعیف اعلام کرد، و از وخامت وضعیت حقوق بشر در فلسطین ابراز نگرانی نمود. وی همچنین به وضعیت نابسامان اقتصادی در عراق اشاره کرد و بیکاری، تبعیض در دسترسی به ساده‌ترین نیازهای اقتصادی - اجتماعی و ضعف در اجرای قوانین را از عوامل اصلی شرایط وخیم این کشور دانست.

شورا همچنین آقای دزموند امپیلوتوتو (اسقف سابق کیپ‌تاون) را به‌عنوان مسئول گروه حقیقت‌یاب اعزامی به بیت حانون انتخاب کرد. این گروه موظف است تا اواسط دسامبر گزارش خود از وضعیت در بیت حانون را به شورا ارائه دهد.

در جلسه بعدازظهر همان روز راه‌های پیش‌بینی کشتار جمعی طبق شاخص‌های کشتار جمعی بررسی شد. این موضوع در آستانه دهمین سالگرد کشتار جمعی در رواندا و شکست سازمان ملل در پیشگیری از آن بود. همچنین اعلام شد که گزارش‌هایی همراه با هشدار از سوی مشاور ویژه به شورا داده خواهد شد تا راه‌کارهای مورد نیاز سریع‌تر انجام گیرند. در ادامه نمایندگان تعدادی از سازمان‌های غیردولتی با کمیسر عالی حقوق بشر صحبت کردند و کشورهای عضو و ناظر شورا در خصوص گزارش خانم لوییز آربور به بحث و گفت‌وگو پرداختند.

نماینده فلسطین از گزارش کمیسر عالی حقوق بشر در رابطه وضعیت در فلسطین اشغالی انتقاد کرد و گفت این گزارش ناعادلانه بوده و به مسئله دیوار مرزی، بیت‌المقدس و نظر دیوان بین‌المللی دادگستری در رابطه با دیوار حائل احداث شده از سوی اسرائیل اشاره نشده است.

نماینده عراق از گزارش کمیسر عالی حقوق بشر در رابطه با مسئله اقتصادی و تروریسم در عراق قدردانی کرد و از جامعه بین‌الملل خواست تا عراق را در راه مبارزه با تروریسم یاری دهد. نماینده عراق همچنین به دیدار مسئولین عراق با ایران اشاره کرد و گفت این مدرکی بر جدیت عراق در رفع مشکلات امنیتی در این کشور است.

مصطفی اعلائی، نماینده ایران ضمن قدردانی از گزارش و سفر کمیسر عالی حقوق بشر به فلسطین اشغالی گفت: وضعیت حقوق بشر در فلسطین روزبه‌روز بدتر شده است و این گزارش نباید به‌عنوان جایگزینی بر گزارش

گزارشگر ویژه فلسطین باشد.

نماینده ایران ضمن انتقاد از گزارش کمیسر عالی حقوق بشر اعلام نمود این گزارش عادلانه نبوده و مبارزه فلسطینیان در هفته‌های اخیر با حادثه بیت حانون قابل قیاس نیست. اعلانی ضمن ابراز امیدواری نسبت به عادلانه‌تر بودن گزارش‌های آینده کمیسر عالی، از گزارش وی درباره وضعیت مردم بومی کانادا قدردانی و آن را دقیق و پرمحتوا توصیف کرد. وی همچنین گفت ایران منتظر گزارش‌های تکمیلی بعدی در این زمینه است.

نماینده کانادا در پاسخ به نماینده ایران مبنی بر گزارش کمیسر عالی در مورد مردم بومی کانادا اعلام کرد: نظام سیاسی کانادا یک دموکراسی روشن بر مبنای قوانین حقوق بشر است. کانادا از حقوق بومیان خود حمایت کرده و از مسائل و مشکلات موجود در این زمینه آگاه است و در مسیر غلبه بر این مشکلات تلاش می‌کند. دولت کانادا از گفت‌وگوی جامعه مدنی و گروه‌های اقلیت در این زمینه حمایت می‌کند و نسبت به مردم کانادا، رسانه‌های آزاد این کشور و سیستم قضایی مستقل خود پاسخگو است. اقلیت‌های قومی کانادا به دلیل ابراز بیان دیدگاه‌ها و نظرات خود در محدودیت نیستند و کانادا تمام مکانیسم‌های شورا را پیاده کرده و خواهد کرد.

نماینده رژیم صهیونیستی گفت: کمیسر عالی نتوانست به موارد خاص ترویج نفرت، از جمله سخنان رئیس جمهوری ایران مبنی بر عدم صحت هالوکاست، و نابودی اسرائیل، اشاره کند و گفت چنین رفتاری در تناقض با آرمان‌های سازمان ملل است و باید زنگ خطری برای کشورهای عضو باشد.

مصطفی اعلائی نماینده ایران در پاسخ به نماینده رژیم صهیونیستی گفت: در حال حاضر برخی سازمان‌های غیردولتی و دولت اسرائیل در ترویج برداشت غلط از سخنان رئیس جمهور ایران فعالیت دارند. رئیس جمهور به‌طور دقیق و آشکار اعلام کرده است که مشکل ایران با دولت خشن و توسعه‌طلب

اسرائیل است که با اعمال خود موجبات خونریزی و زورگویی را نه تنها برای فلسطینیان بلکه برای مسلمانان و اعراب خاورمیانه فراهم کرده است. اعلامیه ادامه داد آقای رئیس‌جمهور به یهودیان اشاره نکرده بودند و سخنان ایشان مبنی بر نابودی رژیم اسرائیل بوده است و آن هم نه با زور و یا کشتار بلکه با راه‌های دموکراتیک از طریق انتخابات با همکاری تمام مردم منطقه از جمله مسیحیان، یهودیان، مسلمانان و کلیه کسانی که در منطقه فلسطین زندگی می‌کنند.

در ادامه جلسه ۲۹ نوامبر رسیدگی به گزارش کمیسیون تحقیق درباره وضعیت لبنان مطرح شد که در این گزارش به تخلفات حقوق بشری اسرائیل در طی جنگ این کشور با لبنان اشاره و گفته شد که این کشور با استفاده از سلاح‌های غیرقانونی و همچنین با حملات بیش از حد شدید خود، حق زندگی و حقوق مردم لبنان را نقض کرده است. اسرائیل با این گزارش مخالفت کرد و آن را یک‌طرفه خواند. اما لبنان ضمن قدردانی از گزارش اعلام کرد و گفت: با اینکه در این گزارش به نقض قوانین بین‌المللی از سوی اسرائیل اشاره شده اما نتیجه‌گیری‌های آن کمبودهایی را داراست.

این گزارش همچنان پیشنهاد کرد که شورا جامعه بین‌المللی را برای کمک به بازسازی لبنان ترغیب نماید. همچنین در این گزارش از شورا خواسته شد تا توجهی ویژه به موارد زیر گردد: وضعیت و آینده کودکان قربانی جنگ، همکاری با سازمان‌های بین‌المللی جهت کمک به دولت لبنان برای انجام پروژه‌ها و برنامه‌های درمانی، سکنی گزیدن، آمادگی برای راه‌اندازی برنامه‌های درمان روح و روان برای کودکان، نظارت بر وضعیت حقوق بشر و همچنین اضافه کردن بمب‌های خوشه‌ای به لیست بین‌المللی سلاح‌های ممنوع. در این گزارش همچنین از اسرائیل به دلیل عدم همکاری با شورا و همچنین عدم پیگیری تخلفات ارتش اسرائیل توسط این کشور در طول جنگ و کمک

نکردن به قربانیان، انتقاد و این کشور مسئول شناخته شد.

اعلایی، نماینده ایران در بخش «پاسخگویی» اظهار کرد: در جلسه صبح نماینده امریکا، ایران را به کارشکنی در مسئله لبنان متهم کرده است. وی گفت: این خشونت‌ها از طرف حزب‌الله شروع نشده بلکه از زمان اشغال فلسطین در سال ۱۹۴۸ آغاز شده است.

نماینده دیگر ایران (علیرضا معیری) با تشکر از کمیسیون تحقیق بابت گزارش خود، گفت این گزارش به‌خوبی تخلفات اسرائیل را در طی جنگ نشان داد که چگونه این کشور و ارتش آن بین نظامیان و غیرنظامیان فرق نگذاشتند. ایران در انتقاد از نتیجه‌گیری این گزارش اعلام کرد گزارش کمیسیون کمبودهایی را در زمینه چگونگی رسیدگی شورا به تخلفات اسرائیل داشته است.

به‌طورکلی کوبا، مصر، مالزی، مراکش، امارات، بحرین، ایران، کویت، بلژیک، لیبی، بنگلادش، ایتالیا، برزیل، فنلاند، پاکستان، اکوادور و ونزوئلا از این گزارش حمایت و قدردانی کردند و خواستار رسیدگی دقیق شورا درباره تخلفات اسرائیل شدند.

رئیس کمیسیون تحقیق درباره وضعیت در لبنان گفت: پیاده کردن و به اجرا گذاشتن پیشنهادهای این کمیسیون از طرف شورا در سطح ملی ضروریست. وی همچنین اشاره کرد که قوانین محکم‌تری برای دفاع از کودکان قربانی جنگ نیاز است. وی همچنین مخالفت شدید خود را درباره استفاده از بمب‌های خوشه‌ای اعلام کرد. عضو دیگر کمیسیون تحقیق درباره وضعیت در لبنان (محمد چنداتمان) اعلام کرد گزارش این کمیسیون بر پایه اطلاعات دقیق و حقیقت بوده است. در ادامه کمیسر اتسلیوس پراکیس به اهمیت و ضرورت راه‌اندازی مکانیسم‌های نظارت بر وضعیت حقوق بشر اشاره کرد.

همچنین در رابطه با مسئله نقض حقوق بشر در مناطق اشغال‌شده

فلسطینی، نماینده پاکستان به نمایندگی از سازمان کنفرانس اسلامی نگرانی و ناراحتی خود را از عدم همکاری اسرائیل و جلوگیری از دسترسی گزارشگر شورا به مناطق مورد نظر اعلام کرد. ایشان از اسرائیل خواست فعالان، وزرا و غیرنظامیان زندانی فلسطینی را آزاد کند. وی با یک طرفه خواندن قطعنامه شورا در رابطه با نقض حقوق بشر از سوی اسرائیل در فلسطین اشغالی گفت تا زمانی که حقوق بشر در مناطق اشغالی نقض می‌شود، امیدی برای دستیابی به صلح در منطقه وجود ندارد.

نماینده ایران سید کاظم سجادیپور حمایت خود را از انجام عملیات حقیقت‌یابی در مناطق اشغالی به منظور رسیدگی و بررسی وضع قربانیان و پیدا کردن راهکارهایی برای حمایت از غیرنظامیان فلسطینی اعلام کرد و از راه نیافتن گزارشگر ویژه شورا به مناطق اشغالی ابراز نگرانی و تأسف کرد. ایشان گفت اسرائیل کماکان حقوق بشر را بدون بیم از محاکمه، در فلسطین نقض می‌کند.

نماینده اسرائیل نیز از وضعیت کلی شورا انتقاد کرد و گفت با اینکه تنها ۶ ماه از تشکیل شورا می‌گذرد، شورا مجبور شده تا از سازمان ملل درخواست‌های مالی جدید کند. نماینده اسرائیل در ادامه انتقادات خود به فرستادن خبرنگار ویژه به مناطق اشغالی اشاره کرد و گفت این نماینده بار دیگر و با گزارش یک طرفه دیگری به شورا باز خواهد گشت.

نماینده فلسطین نیز از عدم اجرای قطعنامه شورا ابراز نگرانی کرد و راه نیافتن نماینده ویژه به مناطق اشغالی از سوی اسرائیل را زیر سؤال برد. وی نمایندگان امریکا و کانادا و کمیسر عالی شورا را به دلیل طرفداری از اسرائیل مورد انتقاد قرار داد و خواستار گام برداشتن شورا در راستای این قطعنامه شد.

۱-۶. رسیدگی به پیشرفت مکانیسم بررسی دوره‌ای جهانی^۱

در نشست صبح ۴ دسامبر پیشرفت‌های گروه کاری^۲ در زمینه طراحی مدل‌های مکانیسم بررسی دوره‌ای مورد بحث قرار گرفت. شورا از گروه کاری خواست تا برای شروع طراحی مدل‌های مکانیسم این گزارش‌دهی که رسیدگی به عملکرد همه کشورها در خصوص مسئله حقوق بشر در یک دوره زمانی مشخص خواهد بود، از قطعنامه ۶۰/۲۵۱ مجمع عمومی کار خود را آغاز کنند. شورا همچنین از این گزارش به‌عنوان یک مکانیسم همکاری کامل و گفت‌وگوی سازنده با تمام کشورهای موردنظر، یاد کرد و اعلام نمود که در طی این گفت‌وگوها، کشورها می‌توانند در بررسی و تهیه گزارش با نمایندگان سازمان‌های حقوق بشر، آژانس‌های تخصصی سازمان ملل و سازمان‌های غیردولتی دارای جایگاه مشورتی در شورای اقتصادی - اجتماعی حضور فعال داشته باشند.

نماینده کوبا در این جلسه از گزارش دوره‌ای به‌عنوان یک عامل دارای پتانسیل برای ترویج اعتمادسازی یاد کرد و از آن استقبال نمود. در ادامه این جلسه نماینده تونس هم ضمن استقبال از این طرح، خاطرنشان ساخت شورا باید از عملکرد گزینشی و سیاسی شدن گزارش‌ها جلوگیری کند.

مصطفی اعلانی نماینده ایران نیز در این دیدار ضمن اعلام حمایت از گزارش بررسی دوره‌ای، نگرانی خود درباره قابلیت این گزارش را در بررسی مسائل داخلی و خارجی حقوق بشر مربوط به هر کشور ابراز کرد. اعلانی همچنین گفت: شورا باید از عملکردهای سیاسی که باعث زیر سؤال رفتن کمیسیون حقوق بشر شد، جلوگیری کند. اعلانی هدف اصلی به وجود آوردن این گزارش را نه بازخواست، بلکه زمینه‌سازی برای همکاری و گفت‌وگوی

1. Universal Periodic review Mechanism

2. Working Group

سازنده اعلام کرد. وی در نظر گرفتن حق توسعه، اختلاف سطح توسعه بین کشورها، مسائل فرهنگی - دینی و همکاری کشورهای مورد بررسی را از مسائل حیاتی در تدوین مکانیسم‌های جدید دانست.

نماینده بریتانیا هم ضمن حمایت از طرح اعلام کرد که این گزارش تنها نباید بر مبنای منابع دولتی باشد و از منابع مستقل باید استفاده بیشتر شود تا از صحت اطلاعات به دست آمده اطمینان خاطر بیشتری نصیب شورا گردد.

جیان فرنکو فتورینی^۱ نماینده حرکت ضد تبعیض نژادی و دوستی بین مردم^۲ در بیانیه‌ای مشترک با NGOهای دیگر اعلام کرد که NGOها نباید از شرکت داشتن در تصمیم‌گیری و پیاده کردن مصوبات شورا منع شوند و شورا نباید نتیجه‌گیری‌های خود را سیاسی کند.

بیانیه فوق به صورت مشترک با مراکز حرکت علیه تبعیض نژادی و برای دوستی بین مردم، مرکز اروپا - جهان سوم، لیگ بین‌المللی زنان برای صلح و آزادی، لیگ بین‌المللی حقوق و آزادی برای مردم و دفتر بین‌المللی کودک کاتولیک صادر شد.

در جلسه بعد از ظهر همان روز محمد لولیحکی^۳ مسئول گروه کاری، در واکنش به نظرات اعلام شده در جلسه صبح اعلام کرد اهداف این طرح بدون همکاری تمامی طرف‌ها امکان‌پذیر نبوده است. وی همچنین اعلام کرد مجمع عمومی خواستار همکاری تمامی کشورهای مورد بررسی است. وی در ادامه گفت بررسی وضع کشورها نباید تنها به یک گزارش بسنده کند و قدم‌های بیشتر محتاج به امکانات و کمک‌های تکنیکی و ظرفیت‌سازی است. NGOها نیز در این جلسه خواستار فعالیت و شرکت بیشتر در این طرح مخصوصاً در

1. Gianfranco fattorini

2. Movement against racism and for friends Ship among people

3. Mohammad Loulichki

جمع‌آوری اطلاعات به صورت مستقل شدند. NGOهایی که در این نشست بیانیه خود را قرائت نمودند شامل؛ دیده‌بان سازمان ملل، دیده‌بان حقوق بشر، شورای سرخپوستان امریکای جنوبی، پیمان بین‌المللی نجات کودکان، فدراسیون لیگ‌های بین‌المللی حقوق بشر، فدراسیون بین‌المللی زنان دانشگاه، کمیته بین‌المللی همکاری سازمان‌های ملی حقوق بشر، بودند.

۲-۶. ۵ دسامبر ۲۰۰۶، تصمیم شورا برای برپایی جلسه ویژه رسیدگی به وضعیت در دارفور.

در این جلسه نماینده فنلاند (با توجه به درخواست کوفی عنان مبنی بر توجه ویژه به وضعیت حقوق بشر در دارفور)، طرح تشکیل جلسه‌ای ویژه را برای رسیدگی به وضعیت دارفور به شورا ابلاغ کرد. براساس پاراگراف ۱۰ قطعنامه ۶۰/۲۵۱ مجمع عمومی، شورا در صورت درخواست یک یا چند تن از اعضا و در صورت موافقت یک سوم کل اعضا، می‌تواند جلسه ویژه تشکیل دهد. اولین جلسه ویژه شورا برای رسیدگی به اوضاع در فلسطین اشغالی در ژوئیه، و دومین جلسه به رسیدگی و جنایات اسرائیل در لبنان اختصاص یافت. در نوامبر ۲۰۰۶ نیز سومین جلسه ویژه شورا برای رسیدگی و کشتار فلسطینیان طی حملات اسرائیل به شمال غزه و بیت حانون تشکیل شد.

درخواست نماینده فنلاند با موافقت ۳۳ کشور عضو، شامل: الجزایر، آرژانتین، برزیل، کانادا، چین، کوبا، جمهوری چک، اکوادور، فنلاند، فرانسه، آلمان، غنا، گواتمالا، هند، ژاپن، مراکش، موریتوس، مکزیک، نیجریه، هلند، پرو، لهستان، جمهوری کره، رومانی، روسیه، افریقای جنوبی، سوئیس، تونس، اکراین، بریتانیا و زامبیا، تصویب شد که انتظار می‌رفت این جلسه در روز ۱۲ دسامبر، تشکیل شود.

۳-۶. ۶ دسامبر

رئیس شورای حقوق بشر، کریستین چنکین^۱ را به‌عنوان یک عضو هیئت حقیقت‌یاب^۲ برگزید. این گروه در طی سومین جلسه ویژه شورا برای رسیدگی به عملیات نظامی اسرائیل در بیت حانون که به کشته شدن ۱۸ غیرنظامی انجامید، تشکیل شده بود. خانم چنکین در حال حاضر استاد رشته حقوق بین‌الملل در دانشگاه لندن می‌باشد.

وی همچنین سابقه سمت مشاور دفتر کمیسر عالی حقوق بشر در زمینه قاچاق انسان را دارا می‌باشد. خانم چنکین به اتفاق دزموند توتو^۳ که هفته پیش به‌عنوان اولین عضو هیئت حقیقت‌یاب انتخاب شده بود، قرار شد برای رسیدگی و بررسی وضعیت قربانیان، بررسی و رسیدگی و نیازهای بازماندگان و راهکارهای مؤثر برای دفاع از فلسطینیان و پیشگیری از حملات آینده، به بیت حانون سفر کنند.

۴-۶. ۷ دسامبر

شورا در جلسه صبح پس از سخنرانی توماس هاسک^۴ کارپرداز گروه کاری رسیدگی به بازبینی دستورکارها پرداخت. در این جلسه مسائلی همچون رسیدگی به روش انتخاب و انتصاب مأمورین، مسئولیت‌های مأمورین و همکاری مأمورین و کشورها در زمینه تعهدات کشورها، مورد بررسی قرار گرفت. از جمله اینکه شورا و ترکیب گروه‌های کاری باید بازتابی از تمام نقاط جغرافیایی، فرهنگ‌ها، تمدن‌ها، سیستم‌های قضایی، اجرایی و همچنین در نظر داشتن برابری جنسیتی باشد.

-
1. Christine Chinkin
 2. Fact-finding Mission
 3. Desmond Tutu
 4. Thomas Husak

در این جلسه همچنین نمایندگان بر سر قواعد رفتاری و مسئولیت‌های مأمورین به توافق رسیدند و قرار شد قواعد رفتاری به صورت خودبه‌خودی در رسیدگی‌های ویژه بدون تحمیل شورا اجرا شود.

۵-۶. ۷ دسامبر، بعدازظهر، شورای جلسه حقوق بشر درباره بازبینی

کارها

در جلسه بعدازظهر شورا، نمایندگان بر سر مسائلی چون ارتقاء دامنه تعهدها و استاندارد کردن رسیدگی‌های ویژه^۱ برای همه کشورها و همچنین مورد پیگرد قرار گرفتن کشورهایی که از همکاری با رسیدگی‌های ویژه خودداری می‌کنند، به توافق رسیدند. در ادامه این جلسه نیز نمایندگان پیشنهاد آقای هاسک^۲ کارپرداز گروه کاری را مبنی بر انتخاب شدن مأمورین^۳ توسط کمیسر عالی شورا قبول کردند. در این جلسه گفته شد انتخاب مأمورین^۴ توسط نمایندگان کشورهای عضو به سیاسی شدن روند انتخاب مأمورین می‌انجامد.

نماینده کره شمالی در این جلسه ضمن انتقاد از انتخاب شدن توسط کمیسر عالی شورا (که خود به صورت غیردموکراتیک انتخاب شده بود)، خواستار حذف تعهدات خاص کشوری شد. به گفته وی تعهدات کشوری باعث ترویج سیاسی شدن و دوگانگی در شورا می‌شود و خواستار بازنگری در رسیدگی‌های ویژه گردید. همچنین نمایندگان کشورهای تایلند، سودان، زیمبابوه و نپال با انتخاب شدن مأمورین توسط کمیسر عالی مخالفت کردند. این مخالفت با رأی مثبت کشورهای ارمنستان، دانمارک، کاستاریکا، اتریش و نیوزیلند مواجه شد.

-
1. Special Procedures
 2. Mr. Husk
 3. Mandate holders
 4. Mandate holders

در ادامه گفت‌وگوها در این جلسه نمایندگان: دیده‌بان حقوق بشر، دیده‌بان سازمان ملل، سازمان جهانی ضدشکنجه، گزارشگران بدون مرز، و سرویس بین‌الملل برای حقوق بشر، صحبت کردند که تمامی آنان ضمن متفق‌القول بودن در جلوگیری از سیاسی شدن روند انتخاباتی، خواستار بهبود در این روند و تقویت تعهدات کشوری شدند.

۶-۶. جلسه ۸ دسامبر، صبح

در این جلسه شورای حقوق بشر چهار قطعنامه پیرامون اوضاع در لبنان و فلسطین اشغالی تصویب کرد. قطعنامه اول یعنی قطعنامه ۶۰۱/۱ مبنی بر اعزام سریع گروه حقیقت‌یاب به مناطق فلسطین اشغالی، با ۳۴ رأی موافق، ۱ رأی مخالف و ۱۳ رأی غایب به تصویب رسید و گزارش مبنی بر انجام و پیگیری این قطعنامه به جلسه بعدی موکول شد.^۱

همچنین به درخواست کمیته سوم مجمع عمومی، قطعنامه‌ای مبنی بر به عهده گرفتن مسئولیت آماده‌سازی برای کنفرانس بازنگری دوربان توسط شورا، با ۳۴ رأی موافق، ۱۲ رأی مخالف و ۱ رأی غائب به تصویب رسید. براساس این قطعنامه، تمامی کشورهای عضو سازمان ملل می‌توانند در این کنفرانس شرکت کنند که طی آن تصمیمات گرفته‌شده بر پایه بیانیته دوربان مبنی بر یافتن راه‌حل برای مبارزه با نژادپرستی در دنیای امروز خواهد بود.

کشورهای کانادا، جمهوری چک، فنلاند، فرانسه، آلمان، ژاپن، هلند، لهستان، کره جنوبی، رومانی، سوئیس و بریتانیا رأی مخالف دادند. اما ژاپن

۱. در این رأی‌گیری کانادا تنها رأی مخالف را صادر کرد. نماینده کانادا در توضیح بعد از رأی دلیل مخالفت این کشور با این قطعنامه در جلسه پیشین و این جلسه را عدم وجود تعادل دو طرفه مبنی بر حق اسرائیل برای دفاع از خود در برابر تروریسم اعلام کرد.

مخالفت خود را به علت پیامدهای مالی این کنفرانس برای شورا اعلام کرد. شورا همچنین بدون رأی‌گیری موافقت خود را برای کارگاه‌های همکاری منطقه‌ای جهت ترویج حقوق بشر در منطقه آسیا و اقیانوسیه ابراز کرد. همچنین شورا قطعنامه (A/HRC/3/L.5) بررسی اوضاع در لبنان را تصویب و رسیدگی به این گزارش را به جلسه بعدی موکول کرد. در این قطعنامه از کمیسر عالی شورا درخواست شد تا به دولت لبنان در انجام پیشنهادهای بند ۷ این گزارش یاری رساند.

۷-۶. ۸ دسامبر، آخرین جلسه اجلاس

جلسه شورا پیرامون بررسی ۱۰ پیشنهاد برای قطعنامه و تصمیم‌گیری‌های لازم تشکیل شد. ابتدا پیش‌نویس سه قطعنامه زیر برای تصمیم‌گیری به رأی گذاشته شد:

پیش‌نویس قطعنامه در مورد وضعیت حقوق بشر در اراضی اشغالی فلسطین که توسط پاکستان ارائه شد؛

پیش‌نویس قطعنامه در مورد تدارک برگزاری کنفرانسی به‌منظور بررسی نتایج کنفرانس دوربان که توسط الجزایر پیشنهاد شد؛

پیش‌نویس تصمیمی در مورد تلاش جهانی برای محو کلیه اشکال تبعیض نژادی، بیگانه‌هراسی و نابردباری‌های مربوطه و پیگیری گسترده و جامع نتایج کنفرانس جهانی تبعیض نژادی و اجرای مؤثر برنامه عمل دوربان؛

ضمناً اکوادور تصمیم‌گیری در مورد پیش‌نویس قطعنامه پیشنهادی خود را درباره مردم بومی به اجلاس چهارم شورای حقوق بشر در سال ۲۰۰۷ موکول کرد.

همچنین در این جلسه نمایندگان کشورهای عضو در شورا قطعنامه‌ای را به تصویب رساندند که برطبق آن شورا یک کمیته اختصاصی همکاری

استانداردهای مکمل^۱ به منظور بررسی و دنبال کردن مصوبات و تصمیمات گرفته شده در کنفرانس جهانی ۲۰۰۱ مبارزه با تبعیض نژادی، نژادپرستی، بیگانه‌هراسی و ناپردباری‌های مربوط، را تشکیل خواهد داد. این قطعنامه با رأی موافق ۳۴ نماینده، رأی مخالف ۱۲ نماینده و غیبت ۱ نماینده (اوکراین) به تصویب رسید.

کشورهای مخالف: کانادا، جمهوری چک، فنلاند، فرانسه، آلمان، ژاپن، هلند، لهستان، کره جنوبی، رومانی، سوئیس و بریتانیا بودند. این کشورها عمدتاً دلیل مخالفت خود را تشکیل کمیته اختصاصی در این زمینه اعلام کردند.

شورا همچنین قطعنامه‌ای را در زمینه درخواست کشورها از دبیرکل سازمان ملل مبنی بر تأمین تدارکات مورد نیاز کنفرانس دوربان، همچون: مترجم به ویژه برای اجلاس‌های ویژه کنفرانس، منابع مالی مورد نیاز برای تشکیل جلسات تکمیلی و همچنین مکانیسم‌های مالی مورد نیاز برای تأمین مخارج پیش‌بینی نشده ارائه داد و از دبیرکل خواست تا موارد ذکر شده را برای رسیدگی در اسرع وقت به اجلاس شصت و یکم مجمع عمومی گزارش دهد. این قطعنامه بدون رأی‌گیری به تصویب رسید.

بسیاری از نمایندگان درباره تصمیم کمیته سوم مجمع عمومی برای به تعویق انداختن رسیدگی به مطالبات حقوق مردم بومی ابراز تأسف کردند. نمایندگان ابراز داشتند که این مطالبات نتیجه تلاش صدها نماینده مردمان بومی است و تلاش‌های آنها باید از سوی مجمع عمومی محترم شناخته شود و ابراز امیدواری کردند که این روند به نتایج مطلوبی برسد.

نماینده امریکا در سخنان پایانی اجلاس سوم تأسف خود را مبنی بر یکطرفه بودن موضع شورا در خصوص بحران خاورمیانه و علیه اسرائیل ابراز

کرد و از شورا خواست تا در آینده به تعهد خود به دفاع از حقوق بشر بی‌طرفانه عمل کند.

قبل از خاتمه اجلاس سوم، رئیس شورا آقای لوئیس آلفونسو آلبا^۱ گفت: گرچه مسائلی هنوز وجود دارند که باید به آنها رسیدگی شود، اما شورا در این اجلاس دستاوردهای چشمگیری داشته است. مجمع عمومی از شورا خواسته تا مکانیسم‌های دفاع از حقوق بشر را تقویت کند و از دستاوردها و راهکارهای مثبت کمیسیون قبلی حقوق بشر بهره‌گیرند، به گفته آقای آلبا این دقیقاً آن چیزی است که شورا در اجلاس سوم به آن عمل کرد.

